

2 Při zakládání odborů pomohou experti z C.O.Z.Z.

4 Kampaň industriAll Europe začíná!

9 Zajedte si k léčivému menhiru

10 Podzim ve znamení husích hodů

Předseda OS KOVO: Účastníme se kampaně „Together at Work“

Kolektivní vyjednávání zakončené uzavřením kolektivní smlouvy patří ke stěžejní odborové práci. Někteří z nás jsou do tohoto procesu, ať už na podnikové nebo odvětvové úrovni, zapojeni téměř 30 let, některé z nás čeká v ZO kolektivní vyjednávání poprvé. Vývoj kolektivního vyjednávání je nekončící proces, který každoročně přináší nové impulsy a je ovlivňován měnícími se vnějšími podmínkami. Kolektivní vyjednávání v nejbližší budoucnosti několika let bude pod tlakem zpomalujícího se oživení ekonomiky po krizi z roku 2008 a let následujících. Považuji proto za nutné znovu se zamyslet nad možnostmi, postupy a naším přístupem k procesu kolektivního vyjednávání tak, abychom byli na toto těžší období dobře připraveni. Patříme jako zaměstnanci do širší evropské společnosti, která je sdružena do EU. Přes všechna rizika a nespokojenost, které vyplývají z některých rozhodnutí orgánů EU, prožívají občané ČR v tomto společenství jedno z nejlepších období v historii Čechů, Moravanů a Slezanů. Pokud se znovu společně zamyslíme nad tímto procesem a promítneme pozitivní myšlenky a příklady do příštího kolektivního vyjednávání, máme šanci dále zlepšovat pracovní podmínky a životní úroveň našich členů.

Evropa stále trpí důsledky hospodářské krize z roku 2008 a neoliberální politiky ze strany EU a velkých členských států. Úsporná opatření, deregulace a útoky na systémy kolektivního vyjednávání vedly v řadě zemí a odvětví k nezaměstnanosti, nejisté práci a chudobě.

V současné době se evropská ekonomika zotavuje. Obnova je však křehká a v dohledné době se může objevit nová krize. Obnova je navíc asymetrická s ohledem na země a odvětví. Kromě toho obrovské podíly vytvořené přidané hodnoty končí v kapsách čím dál užší skupiny bohatých. Z hlediska odborů je vzestup EU téměř neviditelný. Bohatství je nerovnoměrně rozloženo více než kdy předtím.

V Evropě tedy narůstají nerovnosti. Příjmová nerovnost narůstá v rámci jednotlivých zemí mezi nejbohatšími a nejchudšími lidmi, nerovnost rovněž narůstá mezi vysoce kvalifikovanými pracovníky, kteří mají nejlepší pracovní místa, těmi, kteří mají nejistou rizikovou práci, a také mezi těmi, kteří využívají technologické revoluce, a těmi, kteří budou vyloučeni. Nárůst nerovnosti dopadá zejména na ženy a mladé lidi, zvyšuje jejich chudobu, vylučuje je

z trhu práce a také z možnosti založit klasičtí rodinu a vychovávat novou generaci dětí na úrovni 21. století. Sociální a ekonomické rozdíly se rovněž zvyšují mezi jednotlivými členskými státy. Současná politika EU není nástrojem konvergence, kte-

práv a přijetím několika navazujících realizačních dokumentů, je sociální Evropa stále v ohrožení. A aktuální výsledky voleb do Evropského parlamentu nezaručují, že by sociální oblast byla ve středu zájmu evropských politiků.

Předseda OS KOVO Jaroslav Souček apeluje na odboráře, aby se zapojili do kampaně industriAll Europe
FOTO: (mia)

rá posiluje růst, sociální soudržnost a je ku prospěchu všem občanům a pracovníkům. To podkopává důvěru lidí v EU a její kapacitu přinášet lepší budoucnost všem občanům a jejich rodinám.

Sociální tříštění (fragmentace) je největší výzvou, která před námi v Evropě leží. Je živnou půdou, na níž kvete populismus již dnes. EU musí učinit více, aby podpořila udržitelný, otevřený a rovnoprávný růst a sociální a hospodářské přiblížování směrem vzhůru. Musíme posílit solidaritu a redistribuci bohatství. Více pracovních míst musí být vytvořeno, životní a pracovní podmínky musejí být zlepšeny a sociální ochrana posílena.

Kolektivní vyjednávání v EU je v nedobré kondici. V době krize a v letech následujících byla realizována opatření, která podkopala sílu odborů. V mnoha zemích došlo v posledních letech k oslabení tohoto institutu, vyjednávání bylo decentralizováno a v některých zemích téměř zlikvidováno. I když v posledním volebním období přišlo slovo sociální opět do módy, což se projevilo přijetím Evropského pilíře sociálních

Výkonný výbor industriAll Europe schválil proto z podnětu konference ke kolektivnímu vyjednávání, která se konala v Bratislavě v prosinci 2018, uskutečnění kampaně KV, která bude probíhat od září 2019 po sedm měsíců ve všech zemích Evropy, kde působí členské organizace sdružené v industriAll Europe, pod heslem „Společně v práci“ („Together at Work“). Půjde o společné vzepětí odborů v průmyslu s cílem oživit a zintenzivnit kolektivní vyjednávání a zvýšit práva zaměstnanců v textech kolektivních smluv. Je třeba znovu demonstrovat pozitivní vliv kolektivního vyjednávání podpořeného silnými odborovými svazy při zajišťování lepšího života pro zaměstnance a jejich rodiny. Hlavní cílovou skupinou budou samotní zaměstnanci, druhotnými cílovými skupinami budou zaměstnavatelé, politici a veřejnost.

I v ČR došlo v období krize ke zhoršení situace zaměstnanců i bývalých zaměstnanců-důchodců. Pravicové vlády silově prosazovaly své reformy a úsporné balíčky, kterými přenášely hlavní břemeno dopadu ekonomické krize na zaměstnance

V Hradci Králové řešili, jak profesionalizovat odbory

Společnost AMCOR v Novém Bydžově je první, v níž by mohly být aplikovány nové profesionální postupy při zakládání a organizování nových odborových organizací. Právě tomuto tématu bylo ve středu 4. září věnováno setkání v Hradci Králové se zástupci tamního regionálního pracoviště, odboráři z Amcoru, zástupci centrály OS KOVO Mgr. Danou Sakařovou, místopředsedou svazu Tomášem Valáškem a Ildikó Krén z industriAll Europe, která má na starost strategické organizování odborů. Ta představila možnost využít zkušenosti Centra organizování odborů (C.O.Z.Z.). Zmíněná organizace poskytuje know-how zaměřené na efektivní metody zakládání odborů a získávání nových členů.

„Zvolili jsme setkání právě k firmě Amcor, protože právě ta se jeví jako vhodná pro aplikování těchto nových strategií. Naše odbory tam působí formou seskupení členů, od května je vyhlášena stávková pohotovost a odboráři se opakovaně snaží dospět s vedením firmy k dohodě o kolektivní smlouvě,“ vysvětlil místopředseda OS KOVO Tomáš Valášek. Z celodenního setkání v Hradci Králové vyplynulo, že efektivní fungování řady základních organizací komplikuje špatná organizační struktura. „Ildikó Krén na setkání nastínila, jak by mohla vypadat kampaň v Amcoru, pokud se pro ni členové seskupení rozhodnou,“ dodává místopředseda Valášek.

Podle jeho slov by zkušenosti Centra pro organizování odborů mohly přispět k razantnějšímu růstu členské základny OS KOVO. „Know-how expertů z C.O.Z.Z. využili například v roce 2017 v továrnách Amcoru v Polsku. Po několikaměsíčních přípravách a kampani se jim podařilo úspěšně založit odbory přestože tam předtím žádné nebyly. Takže efekt byl jednoznačně pozitivní, zaměstnanci získali funkční odbory a zlepšily se jejich pracovní podmínky,“ dokládá Tomáš jeden z pozitivních příkladů. Odborový svaz KOVO zvažuje významnější

spolupráci s Centrem organizování odborů. „Oslovili jsme naše základní organizace, abychom zjistili, které z nich mají zájem se do tohoto projektu zapojit. V říjnu proběhne v Praze koordináční mítink s funkcionáři těch našich základních organizací, které o projekt projeví zájem,“ popsal Tomáš Valášek další chystané kroky. Centrum Organizování odborů (C.O.Z.Z.) je

nadace založená v Polsku na základě rezoluce „Měníme Evropu budováním odborů“ přijaté na VI. Konferenci UNI Europa v Římě. Jde o nezávislou nevládní organizaci sdružující organizátory a školitele – experty na vedení organizačních kampaní zaměřených na podporu růstu odborů. Jejím posláním je podpora revitalizace a rozvoje odborů v Polsku, České republice a Maďarsku. (jom)

Kováři se v Hradci Králové zaměřili na nové metody rozvoje odborů

FOTO: (jom)

Na jihu Čech se sešla předsednictva českých i slovenských kováků, shodli se na další spolupráci

Na jednání Předsednictva Odborového svazu KOVO v Jindřichově Hradci ve čtvrtek 5. září přijeli také slovenští kolegové z Odborového svazu KOVO. Předseda OS KOVO Jaroslav Souček rozsáhlé referoval o nadcházející celoevropské kampani industriAll Europe „Together at work“ (Společně v práci), jejímž smyslem je podpořit kolektivní vyjednávání. „Kampaň reaguje na negativní vývoj v kolektivním vyjednávání poté, kdy se po krizi v roce 2008 ekonomika propadla,“ zdůraznil mimořádný význam společné akce evropských odborů předseda Jaroslav Souček.

Předsednictvo schválilo termín 7. zasedání Rady OS KOVO. To proběhne 23. října v Hotelu Olšanka v Praze, a tentokrát bude jednodenní. Místopředseda OS KOVO Libor Dvořák shrnul vývoj v oblasti vyjednávání kolektivních smluv. Těch bylo v roce 2019 uzavřeno celkem 505 včetně kolektivních smluv uzavřených mimo podnikovou sfé-

ru. Na jednání zazněly informace o školeních, jež odborový svaz pro své funkcionáře a zaměstnance pořádá. Podle místopředsedy Tomáše Valáška má úroveň školení vzestupnou tendenci stejně jako zájem o účast na nich.

Členové předsednictva se věnovali také ekonomickým tématům – místopředseda Ing. Pavel Komárek předložil účastníkům záměr změny finančního portfolia OS KOVO. Návrh definuje strategii, jak účelně využít a zhodnotit finanční prostředky svazu a omezit rizika související s možným negativním vývojem ekonomiky. Účastníci rovněž projednávali možnosti získání budoucího sídla pro centrálu OS KOVO.

V závěru jednání se členové předsednictva českých a slovenských kováků vzájemně informovali o vývoji ve svých zemích. Mimo jiné také o strategii při získávání nových členů. Slovenské kolegy zajímalo hlavně fungování Centrální evidence členů a poskytování benefitů pro členy OS KOVO. Je-

jich dotazy směřovaly také k inovativnímu modelu odborového organizování v tzv. seskupeních členů. Předseda OS KOVO Emil Machyna zdůraznil nezbytnost nadnárodní spolupráce. „Musíme zabojevat na mezinárodní úrovni,“ řekl doslova. „Držím palce, aby se nám dařilo i nadále zůstat přáteli,“ uzavřel předseda slovenských kováků. (jom)

Jednání Předsednictva OS KOVO se zúčastnili slovenští kolegové

FOTO: (jom)

Členové výkonného vedení OS KOVO přednesli aktuální informace

FOTO: (jom)

dokončení ze strany 1 ➤

a jejich rodiny a sociálně slabší skupiny obyvatelstva. Postoj vlád k sociálnímu dialogu a tripartitním jednáním byl zcela formální, vláda ve své faktické činnosti na požadavky, návrhy, připomínky a argumenty odborů nebrala zřetel. Růst ekonomiky byl kromě vnějších nepříznivých vlivů blokován i nekompetentní a jednostrannou politikou vlády Petra Nečase a Miroslava Kalouska zaměřenou na tzv. úspory výdajů státního rozpočtu. Došlo tak ke snížení úrovně sociální ochrany jak zaměstnanců, tak i nezaměstnaných, rodin s dětmi, důchodců, nemocných a zdravotně postižených osob. Zde je několik příkladů opatření zhoršujících sociální ochranu občanů: Prodloužil se důchodový věk, a to bez omezení. Změnila se pravidla pro výpočet důchodu, v jejichž důsledku se zhoršila důchodová práva 80 % občanů ve prospěch vyšších důchodů pro 10 % nejbohatších. Cílem útoků pravicových vlád se staly veřejné služby, především školství a zdravotnictví, byly také zavedeny poplatky za návštěvu lékaře a za výdej léků na recept. Nicméně odborům se podařilo v porovnání se situací v řadě jiných členských zemí EU v uplynulém období uhájit stav, kdy pracovní právní úprava obsažená zejména v zákoníku práce zaručuje zaměstnancům i nadále potřebnou míru ochrany přímo ze zákona.

Kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni v kovoprůmyslu ČR postupně oslabuje. Jde o nejméně fungující institut kolektivního vyjednávání v oblasti působení OS KOVO. Zatím co v roce 2003 bylo pokryto kolektivními smlouvami vyššího stupně 11,5 % zaměstnanců v kovoprůmyslu, v roce 2018 to bylo již pouhých 1,4 %. Zaměstnavatelská sdružení popírají svoji způsobilost být sociálními partnery ve smyslu zákona o kolektivním vyjednávání a sociální partnerství si představují především jako uzavírání gentlemanských dohod a pobírání dotací z evropských zdrojů za stínovaného předstírání fungujícího sociálního dialogu na úrovni jednotlivých odvětví.

Přitom právě kolektivní vyjednávání je tou správnou cestou ke snižování narůstajících nerovností, mzdových rozdílů a rizikové zaměstnanosti. Zvláště kolektivní vyjednávání na odvětvové úrovni je prvotním a efektivním způsobem, jak dosáhnout lepšího přerozdělování bohatství, všem otevřený rovnoprávný pracovní trh, lepší mzdy a sociální benefity pro všechny zaměstnance.

Naše účast v kampani KV industriAll Europe vyplývá i ze „Strategie OS KOVO na období 2017–2021“, kterou jsme si schválili na našem VII. sjezdu v Olomouci v roce 2017. V této strategii jsme mimo jiné schválili i text:

„Prosazovat kolektivní vyjednávání na odvětvové, a především podnikové úrovni za pomoci celé struktury zaměstnanců OS KOVO jako nejdůležitější nástroj pro zlepšování pracovních, mzdových a sociálních podmínek zaměstnanců“ a „Připravovat vyjednávací týmy i v těchto nejmenších ZO co nejvíce profesionálně, dbát na přípravu podkladů ve spolupráci s RP a specialisty OS KOVO a motivovat vyjedna-

OS KOVO se přidává ke kampani „Together at work“

FOTO: (jom)

vače i ostatní členy ZO k podpoře kolektivního vyjednávání.“

Sociální dialog a kolektivní vyjednávání mezi autonomními partnery je zásadní pro zajištění spravedlivé distribuce mezd, dobrých pracovních podmínek a rovného zacházení mezi pracovníky. Pro členy industriAll Europe jsou narůstající kompetence autonomního vyjednávání předpokladem, abychom toho dosáhli.

Nastupující čtvrtá průmyslová revoluce charakterizovaná digitalizací, robotizací a umělou inteligencí bude mít dopad na pracovní podmínky, organizaci práce a zaměstnanost. To si vyžádá i nové formy sociálních a společenských přístupů. Je neoddiskutovatelným faktem, že právě sociální dialog a kolektivní vyjednávání jsou nevhodnějšími nástroji k nalezení cesty ke společensky odpovědnému přechodu do nové společnosti zvané Společnost 4.0.

Celou naši práci se prolíná tlak na zaměstnavatele v úrovni jednotlivých obchod-

ních společností, na odvětvové úrovni, na úrovni krajských tripartit i národní tripartity, aby vedli korektní sociální dialog završený uzavřením kolektivní smlouvy. Totéž se snažíme činit ve spolupráci s ČMKOS při jednání s představiteli vlády ČR a politiky, kteří působí v Parlamentu ČR. Využijeme tuto kampaň k zesílení tohoto tlaku na zaměstnavatele všech úrovní a politiky parlamentních stran.

Apelují na celou strukturu funkcionářů ZO a specialistů regionálních pracovišť, aby využili všech materiálů, které obdrží v rámci této kampaně, a promítli je jak do přípravy vyjednávacích kolektivních smluv, tak do samotného kolektivního vyjednávání. Cílem bude zapojit kolektivní vyjednávání v rámci OS KOVO aktivně do kampaně KV industriAll Europe tak, abychom v této kampani na úrovni ČR přispěli k pozitivnímu posunu kolektivního vyjednávání v Evropě.

Jaroslav Souček - předseda OS KOVO

Evropská kampaň industriAll posílí kolektivní vyjednávání

Kolektivní vyjednávání v Evropě bylo v období krize a v po krizových letech oslabováno, v některých zemích dokonce téměř zlikvidováno. Evropské průmyslové svazy sdružené v odborové centrále industriAll Europe se tak rozhodly uspořádat kampaň na jeho podporu.

Proč?

Posílení kolektivního vyjednávání je klíčovou součástí boje za vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky. Je také nástrojem pro sblížení pracovních a mzdových podmínek zaměstnanců napříč Evropou. Není spravedlivé, že zaměstnanci v zemích jižní a východní Evropy dostávají výrazně nižší mzdu za práci vykonávanou ve stejném tempu a kvalitě jako jejich západní a severní kolegové.

Cíl

Hlavním cílem kampaně je poukázat na přínosy a pozitivní dopady kolektivního vyjednávání pro zaměstnance. A nejen pro ně... Je také třeba zdůraznit, že kolektivní smlouvy jsou přínosné i pro zaměstnavatele, neboť zaručují ve firmě sociální smír. Spokojený zaměstnanec je efektivnější a produktivnější než zaměstnanec nespokojený až otrávený. Sociální smír je důležitý i pro celkovou atmosféru v zemi, má tedy pozitivní efekty i v oblasti společenské, tedy je přínosný i pro politiky.

Heslo

IndustriAll Europe vybral pro kampaň heslo *Together at work*, což znamená *Společně v práci*. Toto heslo je zvoleno velmi vhodně, má v zásadě dvojnásobný význam – znamená jak „společně na pracovišti“, tak i „pracovat společně“. Význam hesla je široký a umožňuje propojit všechny cílové skupiny kampaně. Heslo v sobě zahrnuje jak zaměstnance, kteří spolupracují na pracovištích i v rámci odvětví, tak i spolupráci mezi sociálními partnery.

Základní poselství

Kampaň v sobě nese tato základní poselství:

- Solidarita je základním kamenem kolektivního vyjednávání.
- Organizace na pracovišti je postavená na společných zkušenostech zaměstnanců.
- Kolektivní vyjednávání je konkrétním projevem solidarity v práci.
- Kolektivní vyjednávání bylo záměrně oslabeno s cílem prosadit úsporné balíčky a obnovit ziskovost podniků na úkor zaměstnanců.
- Kolektivní vyjednávání je přínosem nejen pro zaměstnance, kteří z kolektivní smlouvy čerpají výhody, ale i pro společnost jako celek.
- Kolektivní vyjednávání je klíčovým nástrojem spravedlivé transformace průmyslu.

Časový rámec

Kampaň proběhne v období od září 2019 do března 2020, tedy během sedmi měsíců. Kampaň na evropské úrovni odstartuje zahajovací akce v Bruselu dne 26. září 2019. Na této akci budou kromě odborářů

zastoupeni zaměstnavatelé a politici především z řad nově zvolených poslanců Evropského parlamentu. Tato zahajovací akce má za cíl přinést příběhy zaměstnanců do centra evropské politiky a zvýšit povědomí mezi nově zvolenými členy Evropského parlamentu o nutnosti politické podpory kolektivního vyjednávání. V tomto období budou hlavní cílovou skupinou poslanci Evropského parlamentu, aby se tak hned na začátku svého funkčního období seznámili s problémy zaměstnanců v Evropě.

S prioritami dalších měsíců kampaně se budeme seznamovat postupně.

Aktivity a prostředky

V rámci kampaně se budou konat dvě společné aktivity – zahajovací akce v září 2019 a akce v rámci Evropského akčního týdne. Kromě toho budou k dispozici svědecká videa, analytické zprávy, informační letáky, informační grafiky, plakáty a obrázky. Dále se bude používat speciální webová stránka s interaktivní mapou, kde budou k dispozici všechny informace o probíhající kampani včetně zpráv o aktivitách z jednotlivých zemí. V kampani se také budou hojně využívat sociální sítě.

Co se v rámci kampaně chystá v OS KOVO?

Již v průběhu léta se některé ZO OS KOVO podílely na natáčení videí pro kampaň. Video byla natáčena jak profesionálním týmem vyslaným industriAll Europe, tak vlastními silami OS KOVO. Předsednictva OS KOVO a OZ KOVO se tématem kampaně zabývala na společném jednání dne 5. září 2019, kde si vyměnili informace o přípravách na kampaň ve svých zemích. Zástupci OS KOVO se zúčastní zahajovací akce v Bruselu. Kampaň bude v OS KOVO probíhat na všech jednáních orgánů OS KOVO, počínaje volebními obvody a sekcemi konče. Pro tyto

účely je zpracována prezentace OS KOVO, která obsahuje i množství zajímavých údajů o tom, jaké jsou rozdíly v podnicích pokrytých kolektivními smlouvami oproti těm bez kolektivních smluv. Tato prezentace bude k dispozici všem ZO OS KOVO. OS KOVO využije veškeré materiály zpracované industriAll Europe. Bude mít i vlastní propagační materiály, např. roll-up s tématem kampaně. V časopise Kovák č. 16 je zveřejněn úvodní článek předsedy ke kampani *Together at Work*, v dalších číslech budou postupně zveřejňovány další články s tematikou kolektivního vyjednávání v ČR i Evropě. OS KOVO se samozřejmě zapojí do Evropského akčního týdne.

Co od kampaně očekáváme, tedy co by kolektivnímu vyjednávání v kovoprůmyslu měla kampaň přinést?

Smyslem kampaně je především propagovat dobré výsledky kolektivního vyjednávání. K tomu budou využity jak dobré příklady z českého kovoprůmyslu, tak i evropské materiály. Propagace dobrých výsledků by měla přivést do odborových řad nové členy, čímž by došlo k posílení postavení ZO OS KOVO a svazu samého při vyjednávání se zaměstnavateli a politiky. Kampaň by měla přispět ke zvýšení povědomí o kolektivním vyjednávání a jeho prospěšnosti u veřejnosti, zaměstnavatelů, členů i nečlenů odborů. Celkově by se mohla zlepšit image českých kováckých odborů na všech úrovních.

Prostřednictvím kampaně budeme i nadále prosazovat princip stejné mzdy za stejnou práci v Evropě, tedy princip, který industriAll Europe zahrnul mezi své priority na kongresu v roce 2016, kde byla přijata rezoluce *Stejná mzda za stejnou práci a solidarita v EU*.

Příští vydání Kováka přinese informace o jednotlivých etapách kampaně.

(red, ap)

Právo | JUDr. Vladimír Štich, právník RP OS KOVO Plzeň

Banka přesčasů

Pracuji ve firmě, která vyrábí součástky pro automobilový průmysl, a zaměstnavatel zavedl tzv. banku přesčasů. V podstatě se jedná o to, že když je v jednom měsíci více práce, pracujeme více hodin, než máme v rozvrhu týdenní pracovní doby. Tato „vícepráce“ není zaplácena, ale je převedena do tzv. banky hodin. Pokud v následném období není dost práce, jsou tyto hodiny použity k tomu, že nám vykryjí dobu, kdy nepracujeme. Tento způsob práce je upraven v dohodě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Mám dotaz, zda je postup zaměstnavatele v souladu s právními předpisy.

K. K., Druztová

V posledních letech a zejména v souvislosti s rozvojem firem, které jsou subdodavatelí automobilového průmyslu, je vámi popsaný způsob odměňování a úpravy pracovní doby velice častý. Na první pohled se může zdát, že takový způsob je vítaný zaměstnanci i zaměstnavatelem. Hlavní otázkou však je, zda tento způsob odpovídá právní úpravě. Podle vaší otázky je nutné nejprve odpovědět na to, jak se chová práce, kterou vykonáváte nad stanovenou týdenní pracovní dobou. Podle ustanovení § 78 odst. 1 písm. i) zákoníku práce je definována práce přesčas, kterou je práce konaná zaměstnancem na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a konaná mimo rámec rozvrhu pracovních směn. Pokud práce, kterou vykonáváte podle vašeho popisu v dotazu, odpovídá výše uvedené definici, musí být považována za práci přesčas se všemi právy k ní náležejícími. Za práci přesčas náleží zaměstnanci primárně dosažená mzda a také příplatek. To je upraveno v ustanovení § 114 odst. 1 zákoníku práce. Příplatek činí nejméně 25 % průměrného výdělku.

Ačkoliv zákoník práce připouští dohodu o způsobu kompenzace práce přesčas (příplatek nebo náhradní volno), nemůže se zaměstnavatel se zaměstnancem odchýlně dohodnout o dalších právech, která v souvislosti s prací přesčas upravuje § 114 zákoníku práce. Zaměstnavatel je proto vždy povinen vyplatit zaměstnanci, který konal práci přesčas, v nejbližším výplatním termínu dosaženou mzdu – tedy celou mzdu za všechny odpracované hodiny. Tato dosažená mzda za práci přesčas (bez příplatku) by měla zahrnovat všechny složky mzdy, tedy základní mzdu a další složky mzdy, např. příplatky, prémie apod., které by zaměstnanci náležely, kdyby tuto práci konal za stejných podmínek (např. v noci) ve své řádné pracovní době. Příplatek za práci přesčas vyplatí zaměstnavatel v témže termínu, pokud se se zaměstnancem nedohodne na poskytnutí náhradního volna. Za dobu čerpání náhradního volna nepřisluší zaměstnanci mzda ani náhrada mzdy.

Mnozí zaměstnavatelé při řešení problémů s tímto způsobem uplatňování tzv. pseudokont pracovní doby zamítají, že převáděné hodiny jsou uplatněním institutu náhradního volna podle § 114 odst. 1 zákoníku práce. Je nutno upozornit, že náhradní volno je zaměstnancům poskytováno pouze jako náhrada za zákonný příplatek, nikoli za dosaženou

mzdu. Tento názor uplatňují i orgány inspekce práce při kontrolách u zaměstnavatelů, když jsou zjištěny případy používání těchto „pseudokont“ pracovní doby. Hlavní argumentací inspekce práce při zjištění tohoto způsobu odměňování je ustanovení § 141 odst. 1 zákoníku práce, kdy mzda nebo plat jsou splatné po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo plat. Při zjištění takovýchto případů jsou orgánem inspekce práce zaměstnavatelům ukládány sankce podle zákona o inspekci práce. Z právního pohledu může tento způsob odměňování vést teoreticky i k tomu, že zaměstnanec by mohl uplatnit okamžité zrušení pracovního poměru podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákoníku práce, kdy zaměstnanec může okamžitě zrušit svůj pracovní poměr, jestliže mu zaměstnavatel nevyplatil mzdu, náhradu mzdy nebo jakoukoli jejich část do 15 dnů po uplynutí období splatnosti. Toto období splatnosti je vázáno na ustanovení § 141 odst. 1 zákoníku práce, viz výše.

Dále tento způsob zavedení tzv. pseudokont pracovní doby zaměstnavatelé používají ve spojení s různými osobními příplatky či prémie za tzv. využití pracovní doby, nemarodění apod. k tomu, že zaměstnanec motivují k čerpání hodin z těchto „pseudokont“ za účelem dodržení různých podmínek, např. nevyužití práva na vyšetření nebo ošetření u lékaře, kdy zaměstnanci náleží náhrady mzdy, nebo

FOTO: pexels

k překlenutí doby, kdy zaměstnavatel nemůže přidělovat zaměstnanci práci v rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu dočasného omezení odbytu jeho výrobků nebo omezení poptávky po jím poskytovaných službách. V těchto případech by zaměstnancům náležela náhrada mzdy. To jsou vedlejší efekty tohoto způsobu odměňování zaměstnanců, kdy zaměstnavatel nepostupuje v souladu s platnými právními předpisy. Závěrem je nutno konstatovat, že i v případě, kdy zaměstnanec uzavře dohodu dle výše uvedeného a zaměstnavateli je prokázáno porušení právních předpisů a je uložena sankce, zaměstnanci žádná sankce nehrozí.

FOTO: pexels

Sociální zabezpečení | Ivana Demková, specialista na sociální zabezpečení a daně OS KOVO

Chybějící potvrzení o práci v zahraničí a žádost o důchod

Před rokem 1989 jsem pracoval v tehdejším západním Německu jako ošetřovatel seniorů. Po několika letech jsem se vrátil do ČR, ale neměl jsem žádné potvrzení o práci v zahraničí. S blížícím se důchodem jsem si uvědomil, že mi budou odpracovaná léta scházet. Jak mám tuto situaci řešit, jak a kde mám potřebné potvrzení získat a jak postupovat dál?

A. M., Praha

Aby vám vznikl nárok na důchod, musíte dosáhnout potřebného důchodového věku a mít potřebnou dobu důchodového pojištění dané země. Pravidla výpočtů důchodů upravuje tzv. Koordinační nařízení EU. Důchodce může obdržet důchod ze všech států, kde platil pojistné déle než jeden rok. Doba pojištění v členských státech EU se z jednotlivých zemí sčítá, o nic nepřijde ani člověk, který pracoval v dané zemi méně než 12 měsíců. Tato doba se zohlední v zemi, kde byl pojištěn déle.

Jelikož je Německo členským státem EU, postačí, když požádáte o důchod v ČR, pokud zde nyní bydlíte. Žádost se podává dle místa trvalého pobytu na okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ). Ve vašem případě tedy v Praze na územním pracovišti Pražské správy sociálního zabezpečení (PSSZ). Zde s vámi pracovníci oddělení dů-

chodového pojištění vyplní potřebné formuláře pro uplatnění nároku na důchod v České republice i v ostatních členských státech. Je ale nutné upozornit, že jste pracoval v Německu, a kromě běžných dokumentů, které je třeba doložit při žádosti o český důchod, je vhodné si s sebou vzít veškeré dokumenty prokazující práci v zahraničí, např. pracovní smlouvy, výplatní pásky atd. Jiné potvrzení není třeba dokládat. ČSSZ si následně sama vyžádá v dané zemi potvrzení o průběhu pojištění a tuto dobu přičte k době pojištění, které jste získal v ČR. Je-li součtem splněna potřebná doba pojištění, vznikne nárok na český důchod. Pokud jste pracoval v Německu více let, může vám vzniknout nárok i na dílčí důchod z Německa, ale až po splnění řádného důchodového věku v Německu a minimální doby pojištění, která je platná pro získání nároku na důchod v Německu. Pro získání aktuálních informací, které se vztahují k vašemu roku narození a vašim nárokům,

je vhodné se obrátit na úřad důchodového zabezpečení v Německu, který podá přesné informace (informace ke konkrétnímu roku narození můžete získat např. i na stránkách www.deutsche-rentenversicherung.de).

Jen upozorňuji, že s ohledem na složitost dokládání v případě mezinárodního důchodového řízení jsou lhůty pro vyřízení takového důchodu samozřejmě delší, proto je vhodné zjišťovat své možnosti nejméně půl roku před odchodem do důchodu.

FOTO: pexels

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Podnájem bytu

Bydlím sama v třípokojovém bytě, a protože už je pro mě nájemné neúnosné, rozhodla jsem se, že jednu místnost budu někomu pronajímat. Potřebuji k tomu souhlas pronajímatele? Co je zapotřebí k platnosti podnájem? Je podnájem bytu vůbec výhodný? A na co vše si dávat pozor?

J. P., Kvasiny

Na váš případ se vztahuje ustanovení § 2274 občanského zákoníku, kdy souhlas pronajímatele k podnájemnosti nepotřebujete v případě, že v bytě budete s podnájemcem bydlet. V bytě přitom musíte skutečně bydlet, nestačí zde mít zřízen pouze trvalý pobyt. Nezapomeňte oznámit pronajímateli, že s vámi v bytě bydlí

další osoba, musíte totiž hradit vyšší zálohy na služby spojené s bydlením.

Smlouva o podnájem nemusí být písemná. Sepsat ji však doporučuji již kvůli jistotě ohledně práv a povinností nájemce a podnájemce. Jako nájemce pečlivě zvažte, zda a komu byt pronajmete, jelikož pronajímateli odpovídáte za chování podnájemce. Mezi pronajímatelem a podnájemcem totiž není právní vztah, nemají vůči sobě vzájem-

ná práva a povinnosti. Způsobí-li tedy podnájemce škodu v bytě nebo v domě, může pronajímatel požadovat její náhradu po nájemci.

Podnájem nemusí být výhodný ani pro podnájemce, neboť nemá jistotu ohledně trvání podnájem. Podnájem bytu totiž končí automaticky v okamžiku, kdy skončí z jakéhokoli důvodu nájem.

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Krátkodobý pronájem a smluvní pokuta ve stanovách

Naše SVJ chce ve stanovách zakázat krátkodobý pronájem (kratší než jeden rok) a za porušení tohoto ustanovení pak vymáhat smluvní pokutu 100 000 Kč. Mohou stanovy obsahovat takovouto úpravu?

J. K., Třeboň

Krátkodobé pronájmy v bytových domech jsou skutečným problémem. Vlastníci jednotek poukazují na to, že v domě je nepořádek, dochází k rušení nočního klidu a úhrada za poskytované služby v domě je „nespravedlivě“ rozúčtována na všechny bytové spoluvlastníky domu. Všechny tyto

výše zmíněné „nešvary“ jsou právně řešitelné.

Společností vlastníků jednotek však nemůže omezit dispozici vlastníka jednotky s jeho majetkem. Takovéto ustanovení ve stanovách SVJ by bylo neplatné a právně neúčinné. Lze pochopit smluvní pokutu

ve stanovách např. za narušování soužití v domě, ovšem musí s ní souhlasit všichni vlastníci a musí se jednat o přiměřenou pokutu. Pokuta ve výši 100 000 Kč není přiměřená a dá se předpokládat, že vymáhání takovéto pokuty soudní cestou by bylo neúspěšné.

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Sousedský spor v SVJ

Bydlím v šestipatrovém bytovém domě. Máme SVJ. Sousedky nade mnou krmí na balkoně holuby, takže můj balkon je plný drobků a ptačího trusu. Obrátila jsem se na výbor SVJ, aby sousedky upozornil, že narušují mé soukromí, ale SVJ to odmítlo řešit. Jak mám postupovat?
J. Č., Nová Ves

Podle občanského zákoníku má vlastník jednotky mimo jiné právo svůj byt svobodně spravovat a užívat, jakož i užívat

společné části domu, nesmí však ztížit jiné mu vlastníku jednotky výkon stejných práv ani ohrozit, zmenšit nebo poškodit společné části domu, což jsou např. balkony, i když jsou i jako společné části ve výlučném užívání.

Sousedky zkuste na nevhodné chování upozornit. Pokud domluva nestačí, pak byste musela vy (pokud zasahují pouze do vašich práv) nebo výbor SVJ (pokud zasahují i do práv ostatních členů společenství vlastníků) obrátit na soud se zápůřčí žalobou, na základě které by soud sousedkám uložil, aby se takového jednání zdržely.

FOTO: Pixabay

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Výši nájemného určí soudní znalec

Chtěla jsem se zeptat, zda existuje nějaký specialista, který určuje výši nájemného v místě a čase. Bydlíme na Praze-západ a myslíme si, že pronajímatel po nás vyžaduje hodně vysoké nájemné.
P. R., Kopřivnice

Výši obvyklého nájemného pro konkrétní byt určuje soudní znalec, proto si nějakého

vyberte ze seznamu znalců a oslovte jej. Seznam naleznete na www.justice.cz, seznamy

znalců mají také soudy nebo Komora soudních znalců České republiky <https://kszcz.cz/>.

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Rezignace na funkci člena výboru SVJ

Kdy zaniká funkce po rezignaci na funkci člena výboru SVJ. Jaké jsou lhůty pro ukončení funkce po rezignaci na funkci člena výboru SVJ. Jak postupovat v tomto případě při zápisu změny ve veřejném rejstříku?
K. M., Klatovy

Neznám vaše stanovy, nevím, jak máte problematiku uvedenu v dotaze ve stanovách upravenou. Budu tedy vycházet ze zákonné úpravy. Podle občanského zákoníku obecně platí, že funkce člena voleného orgánu zaniká uplynutím dvou měsíců od doručení takového odstoupení právnické osobě (výboru SVJ). Od této úpravy je možné se odchýlit ve stanovách.

Výbor SVJ má povinnost bez zbytečného odkladu po zániku funkce podat návrh na výmaz tohoto člena orgánu z příslušného veřejného rejstříku (rejstřík SVJ).

Podle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, v platném znění, se do rejstříku společenství vlastníků jednotek zapisují společenství vlastníků jednotek. Návrh na zápis založeného společenství vlastníků jednotek do rejstříku spo-

lečenství vlastníků jednotek podávají všichni členové výboru nebo předseda společenství vlastníků jednotek. Návrh na změnu

nebo výmaz zápisu může podat společenství vlastníků jednotek.

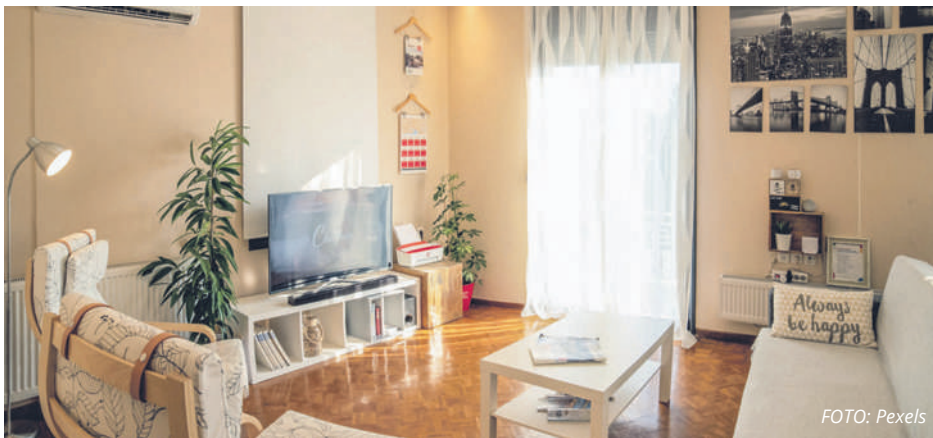

FOTO: Pexels

Bydlení | JUDr. Jitka Kocianová, poradkyně Sdružení nájemníků ČR

Dodatečné stavební povolení

Společenství vlastníků v našem domě odsouhlasilo rekonstrukci vstupních prostor do domu. Rozběhly se stavební práce, kontrola ze stavebního úřadu ale zjistila, že společenství nemá stavební povolení, a práce zastavila. Jak to teď lze řešit? Lze stavební povolení získat zpětně, a jak dlouho to trvá? Y. S., Louny

Dříve, než odpovím na váš dotaz, chtěla bych uvést, že před začátkem rekonstrukce je dobré si dotazem u příslušného stavebního úřadu zjistit, zda budete potřebovat územní rozhodnutí a stavební povolení nebo stačí stavbu jen ohlásit. Každý stavební úřad postupuje jinak, umožňuje mu to stavební zákon. Územní rozhodnutí bude nutně zpravidla v případech, kdy se bude měnit půdorys stavby nebo její výška. Stavební povolení budete obecně potřebovat, když zasáhnete do nosných konstrukcí, čímž může být ovlivněna stabilita stavby, požární bezpečnost nebo vzhled, dále při zásazích do rozvodů (voda, elektřina, plyn) a v případě přístavby nebo nadstavby. Nebudete-li zasahovat do nosných konstrukcí, měnit rozvody, zásadně nezměníte vzhled domu/bytu (např. bouráním nenosných příček a stavbou nových), stačí vám jen ohlášení stavby. Ale každý stavební úřad skutečně posuzuje danou problematiku odlišně, takže se snadno může stát, že stejná rekonstrukce bude u jednoho stavebního úřadu jen na ohlášení, u jiného bude požadováno i územní rozhodnutí. Pro účely stavebního řízení je nezbytné obstarat stavební dokumentaci (projekt), k níž by projektant měl na stavebníka převést veškerá (i autorská) práva, aby stavebník mohl projekt podle potřeby měnit, popřípadě aby jej mohl prodat jiné osobě, která by např. rozestavěnou nemovitost koupila a stavbu měla v úmyslu dokončit dle původního projektu. Uvádíte, že váš stavební úřad vyžaduje pro rekonstrukci vstupních prostor bytového domu stavební povolení, ale vy už jste za-

FOTO: pexels

hájili stavební práce, aniž byste měli požadované stavební povolení, proto stavební úřad práce na rekonstrukci zastavil, resp. se v tuto chvíli jedná o černou stavbu. Ptáte se, jak postupovat dál.

Je nutné podat žádost o dodatečné stavební povolení. Podle ust. § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů lze žádost o dodatečné povolení stavby podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení o odstranění stavby. Předpokládám, že stavební úřad vydal toto rozhodnutí a že vás zároveň poučil, jaké možnosti máte a jaké doklady potřebujete. Žádost o dodatečné povolení stavby lze podat kdykoli v průběhu řízení o jejím odstranění, a to i opakovaně. Poté, co je v řízení o odstranění stavby pravomocně rozhodnuto, již tuto žádost podávat nelze. Dodatečné stavební řízení je správním řízením, které se řídí správním řádem, tj. zákonem č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Správní orgán, v tomto případě stavební úřad, je povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, u zvlášť slo-

žitého případu (např. je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření apod.) pak nejpozději do 60 dnů. I v dodržování lhůt je praxe stavebních úřadů rozdílná. Vyplatí se najmout si na jednání se stavebním úřadem odborníka (právník, který zná stavební zákon, projektant, který má zkušenosti se stavebním řízením).

Na váš dotaz odpovídám s výhradou, jelikož neznám konkrétní okolnosti případu. Doporučuji tedy ještě před podáním žádosti o dodatečné stavební povolení celou záležitost konzultovat s příslušným stavebním úřadem, který vám sdělí veškeré podrobnosti, poskytne formulář žádosti a vysvětlí, jaké dokumenty je třeba k žádosti přiložit.

Právní předpisy, podle kterých se postupuje:

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, stavební zákon, v platném znění
- Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, v platném znění
- Vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, v platném znění
- Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, v platném znění
- Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, v platném znění

Související právní předpisy:

- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění

Mzdy | Ing. Richard Zouhar, specialista KV, ekonomika a mzdy RP OS KOVO Brno

Čerpání dovolené

Dne 1. května jsem nastoupila do nového zaměstnání. Při přijímacím pohovoru zaměstnavatel vyslovil souhlas s rodinnou dovolenou v zahraničí. Souhlasil, že mohu čerpat pět dní dovolené na přelomu května a června. K poslednímu dni měsíce června jsem ukončila pracovní poměr ve zkušební lhůtě. Bylo mi sděleno, že poměrná část platu mi bude sražena. Postupuje zaměstnavatel správně? Č. K., Praha

Č. K., Praha

Zaměstnavatel postupuje správně. Může zaměstnanci určit čerpání dovolené, i když dosud nesplnil podmínky pro vznik práva na ni, protože ve vašem případě předpokládal, že tyto podmínky splníte do konce kalendářního roku, popřípadě do skončení pracovního poměru. Pokud se tak nestalo, je zaměstna-

nec povinen zaměstnavateli vrátit vyplacenou náhradu platu za dovolenou, na kterou právo vůbec nevzniklo. Podle ustanovení § 147 odst. 1 e) ZP má právo tuto částku i bez vašeho souhlasu srazit ze mzdy. Ve vašem případě doporučuji řešit tento problém aktivním přístupem – dohodou se zaměstnavatelem o vrácení náhrady platu v plné výši.

FOTO: pexels

Tipy na výlet

Objevte s námi zajímavá místa a památky České republiky, které vás rozhodně přesvědčí o tom, že žijeme v jednom z nejkrásnějších míst planety

Putování ke zřícenině „Belvederu“ a k léčivému menhiru

Na dnešní výšlap vás pozveme na kopec Vysoká u stejnojmenné osady ležící u Kutné Hory. Vystoupáme po 144 schodech na telekomunikační věž, která slouží zároveň jako rozhledna, navštívíme zbytky letohrádku hraběte Šporka a necháme svá záda léčit tajemným menhirem.

Osada Vysoká, která spadá pod obec Suchdol, leží necelých sedm kilometrů od Kutné Hory. Přímo ve Vysoké začneme výlet u románského kostela Navštívení Panny Marie. Podle starší literatury stojí kostel na místě již od 10. století, kdy byl postaven v raně románském stylu. Ve 13. století měl být rozšířen přestavbou v raně gotický kostel, který se zachoval téměř ve své původní podobě.

Stavba „Belvederu“ přišla na 1400 dukátů

Z Vysoké se vydáme po zelené turistické značce vstříc stejnojmennému kopci. Když vstoupíme do lesa, rozprostře se před námi torzo bývalého letohrádku s kaplí sv. Jana Křtitele, kterému se přezdívalo Belveder.

Na nejvyšším bodě kopce jej nechal postavit v letech 1695–97 majitel nedalekého malešovského panství František Antonín Špork. Stavba byla vybudována pravděpodobně podle plánů Giovannioho Battisty Aliprandiho. Peníze na stavbu, která přišla na 1400 dukátů, získal hrabě František Antonín Špork za velmi pikantních okolností. V Karlových Varech je vyhrál v kartách nad saským kurfiřtem Friedrichem Augustem.

Velkolepá oslava

Hrabě Špork pobýval na Vysoké v letech 1697–99 a velkoryse pojal otevření stavby a vysvěcení dokončené kaple; byla zde zřízena kašna, z níž místo vody proudilo víno, upečení byli dva jeleni, vůl nadívaný kachnami, husami a koroptvemi, k tomu se upeklo 5000 pecnů chleba a vypilo 60 sudů piva. V roce 1699 prodal F. A. Špork neče-

kaně malešovské panství i s Belvederem Antonínu z Halleweilu, který však neměl o objekt žádný zájem. V letech 1705–11 spravovali pouze kapli mniši oratoriáni a po nich augustiniáni z Lysé nad Labem, kteří však z Vysoké definitivně odešli v roce 1796. V roce 1797 byl ještě letohrádek nově zastřešen, ovšem dne 30. dubna 1834 byla opuštěná stavba zapálena bleskem, vyhořela a od té doby byla ponechána svému osudu.

Nechte si vyléčit bolavá záda

Jen pár metrů od zbytků „Belvederu“ stojí léčivý menhir. Při delším nebo opakovaném pobytu v jeho blízkosti má léčit bolavý pohybový aparát a záda. Zmírňuje také prý bolesti krční páteře a zlepšuje bolestivost kloubů po operacích.

Rozhledna na telekomunikační věži

Naproti menhiru se nachází bývalá kamenná rozhledna, která je dnes ale nefunkční a slouží pouze ke geodetickým účelům. Milovníci výhledů ale nemusí být smutní, jen o pár desítek metrů dál stojí telekomunikační věž, která slouží také coby rozhledna. Ocelová rozhledna se nachází na nejvyšším kopci středního Polabí, ve výšce 470 metrů nad mořem. Slavnostního otevření se dočkala v roce 2002. Rozhledna je vysoká 40 metrů a k vyhlídkové plošině ve výšce dvaceti metrů vede 144 schodů.

Na Krušnou horu k rozhledně věnované maminkám

Možná vás dnešním výletem trochu zmateme, vydáme se totiž na Krušnou horu, ale přitom zůstaneme ve středních Čechách. Jak je to možné? Krušná hora nacházející se 609 metrů nad mořem totiž leží přibližně deset kilometrů od okresního města Berounka. Jde o jeden z nejvýraznějších kopců Křivoklátska. Proslavila se zejména těžbou železné rudy, která zde probíhala už od keltských dob.

Na Krušnou horu se vydáme z obce Hudlice, která je rodištěm slavného filozofa a českého buditele Josefa Jungmanna. Jeho rodný dům a památník se nacházejí poblíž návsi, v centru obce Hudlice. Jedná se o typickou staročeskou roubenou chalupu z roku 1718.

Hudlická skála z buližníku

Ale zpět k našemu výletu. Napojujeme se na modrou turistickou značku, která nás nejdříve přivádí k Hudlické skále. Po zdolání prudkého výstupu staneme na skále, kterou tvoří hornina zvaná buližník a v jejímž nitru je puklinová nekrasová jeskyně, jejíž délka dosahuje 19 metrů. Z vrcholu skály se naskýtá krásný výhled do okolní krajiny. Od skály se vracíme po modré značce zpět na okraj Hudlice a míříme k cíli dnešního výšlapu – Krušné hoře.

Rozhledna Máminka s 96 schody

Po zdolání převýšení 609 metrů stojíme na nejvyšším bodě Krušné hory, který je označen kamenným hranolem. Na tomto bodě stála již před téměř sto lety dřevěná trojúhelníková věž, která sloužila k tehdejšímu způsobu zaměrování pozemků zeměměřičských úřadů.

V těsném sousedství vrcholu stojí od roku 2015 rozhledna Máminka, jejíž stavbu inicioval jeden z občanů obce, aby tak vzdal čest své mamince.

Peníze na stavbu rozhledny věnovala řada drobných dárců, každý z nich má na rozhledně jeden svůj schod. K vyhlídkové plošině jich vede celkem 96. Z výšky 33 metrů se pak můžete kochat výhledy na Šumavu, Klímovec či Ještěd.

Text a foto: Vilém Flášar

Na podzim vyrazte na Slovensko na „husacie hody“!

V současné době se velmi často volá po autentičnosti, lokálních produktech a tradicích. Pokud chcete zažít něco nefalšovaně slovenského, velmi dobrého a kvalitního a jste ochotni zajet si na výlet do okolí Bratislavy, máme pro vás skvělý podzimní tip! **Jedte na pravé slovenské husí hody!**

Nejlepší husy mají v Slovenském Grobu!

Husí hody se konají tradičně na podzim, takže právě nastává ten nejlepší čas výlet za kulinářstvím naplánovat! Kam se ale vypravit? Pokud si zadáte toto heslo do vyhledávače, zjistíte, že mnoho různých cestovek pořádá zájezdy za husími hody, případně spojené s návštěvou maďarských nebo slovenských termálních lázní. Pokud se však nechcete účastnit organizovaného zájezdu, můžete vyrazit po vlastní ose. Nebudete to mít příliš daleko, protože husí hody se tradičně konají ve vískách nedaleko Bratislavy. Místem s asi největší tradicí je vesnička Slovenský Grob v okrese Pezinok. Pokud vyrazíte sem, jistě se nespletete a místních husích hodů se můžete zúčastnit během celého roku, není třeba čekat na podzim. Vybrat si můžete z několika desítek restaurací, kde husu připravují. Případně si prohlédněte internetové stránky obce, kde zjistíte, zda se nekoná nějaká speciální akce spojená s ochutnávkou vína, které se zde pěstuje. Husy samotné se už ale v Grobu, který býval vyhlášenou chovnou oblastí, delší dobu nechovají, dovážejí se z domácích chovů na jižním Slovensku.

A co vás na hodech čeká?

Jak již název napovídá, nabídka není určena pro vegetariány, přiznivce makrobiotiky a pro ty, kteří si ani párkrát do roka nedokážou pochutnat na něčem ne zcela zdravém. Hoduje se zde totiž poměrně tučně a chutná sousta se zalévají lahodným mokem. Menu je zcela ve znamení hus. Jako předkrm se podávají husí játra s čerstvým chlebem. Ještě před tím si ovšem přituknete aperitivem, aby vám dobře trávilo a celá hostina se vydařila. Jako aperitiv si dáte domácí hruškovici, která má říz a játra po ní budou

FOTO: Pexels

neskutečně chutnat. Bylo by však obrovskou chybou se jimi výrazněji zasytit, protože následuje hlavní chod, husí pečínka. Zapomeňte na husy ze supermarketu, zmrazené a „prefabrikované“. Tohle jsou husy z domácího chovu, které si svůj život užily, a to se na jejich chuti odrazilo. Husa se peče velmi jednoduše, pouze se solí, moukou a bramborou, aby vynikla skvělá chuť. Na stůl se přinese celá husa a na vás je, jakou část pečínky si dopřejete. Lahodná sousta je třeba pochopitelně zapíjet! A to nejlépe burčákem, místním vínem či pivem Bažant. Když jsou husí pečínky snědeny, nastává čas na „sladkou tečku“. Pokud máte ještě v žaludku místo, můžete si dopřát lokše na sladký způsob. Jsou to pečené placky z brambor a podávají se patřičně maštěné sádlem, ať už naslano, nebo nasladko.

Z tradice se stal oceněný podnikatelský projekt

Jak vlastně tato tradice vznikla? V obci se

chovaly husy a kačeny už za dávných časů, umožňovaly to místní přírodní podmínky, tedy hlavně stojatá voda. Husy zde pekli v hliněných pekáčích a pecích na chléb, aby měla pečínka správnou barvu, pak je prodávali na trzích v Bratislavě a Svätém Jánu. Sláva místních hus se šířila, a tak na ně do Grobu začali hosté chodit už v šedesátých letech. Po revoluci toho využili místní podnikatelé a v obci se otevřelo mnoho restaurací, kam lze na dobrou husu zajít. Dnes by jich tam mělo být přes třicet. Tradice husích hodů se v Grobu uchytila, místní podnikatelé se předhánějí, čím pečínka bude vypečenější. Věřte, že vybírat jde těžko. Slovenské husí hody jsou dokonce oceněny i oficiální cestou. V roce 2006 Evropská komise vybrala ze 422 projektů z celé EU dodržování této tradice jako nejlepší projekt v rámci malého a středního podnikání.

Zážitek vám zpestří divoké šelmy nebo starobylý hrad

Necháte-li se zlákat vidinou nevšedního gastronomického zážitku a vyrazíte do Grobu na výlet, můžete se v obci i ubytovat a podniknout celou řadu výletů. Co byste řekli třeba na výpravu za tygrem ussurijským? Oáza sibiřského tygra se nachází dvacet minut cesty od Grobu a jsou tu nejen tygři, ale i lvi, pro které se snažili vytvořit maximálně autentické prostředí. Jde o projekt, který má sloužit k ochraně tygra ussurijského, vstupné se platí dobrovolně.

Další den se můžete zajet podívat na hrad Červený Kameň, který pochází ze 13. století. Kromě prohlídky hradu, strážnice, podhradí a dalších prostor je tu možné navštívit různé kulturní akce. Pokud vás prohlídka unaví, jistě přijde vhod posezení s kávou v hradní kavárně na nádvoří s dětským koutkem nebo návštěva restaurace Taverna pod Baštou v podhradí.

Michaela Kadlecová

FOTO: Pixabay

Do kina, divadla či aquaparku?

S **Up benefity**
je to jen na vás.

www.upcz.cz

Potěšení
každý den

◆	DOMÁCÍ HLÍDAČI	MUŽSKÉ JMÉNO (26.4.)	MAMINKA	PRVNÍ ČÁST TAJENKY	PŘED-LOŽKA	◆	OBYVA-TELE ASIE	ZÁTĚŽ	ČESKÝ MALÍŘ	VYHY-NULÝ PŠTROS	ZKR. ODĚVNÍ TVORBY	◆	HLAVNÍ MĚSTO NAURU	TŘETÍ ČÁST TAJENKY	HUDEBNÍ NÁSTROJ (ALTOVKA)	DLOUHO-SRSTÝ TIBETSKÝ SKOT	VYSOKÉ KARTY	
	PRE-STÁVKA						ITALSKY ATOM						BELGICKÝ HOUSLOVÝ VIRTUOS					
	STUDIJNÍ POBYTY						SÍPÁNÍ CHALUPA						SOUBOR MAP VLOMENÍ					
	JEZERO V RUSKU						STAVEBNÍ PRVEK SYN KRÁLE						BRANKA SPOJENÉ VAGONY					
◆	KÓD KAME-RUNU	ANGL. ASFALT PŘEDLOŽKA											OPAK VPRAVO ANGL. HLÍNA				OHLAS ANGLICKÝ ŠLECHTIC-KÝ TITUL	
	ANGL. OZNAČENÍ NOREM		PLANETKA HL. M. JORDÁNSKA						ZÁSTĚNA ZÁSEKY						PŘEDLOŽ. 2.PÁDU CIZÍ Ž. JMÉNO			
	CHLADITI							NÁPOR KARETNÍ HLÁŠKA						JEŽÍŠ (ZAST.) ČS ILUSTRÁTOR				
	DIVČÍ JMÉNO (18.11.)							CIZÍ STROM ÚDAJ NA MAPĚ						ČÁST VEJCE TÉMĚR (BÁSN.)				
◆	EDGAR ALLAN	OZN. VAGONŮ RUSKA KÓD SUDÁNU					DÍLY MŘÍŽOVÉ DVEŘE						FR. PLOŠNÁ MÍRA NÁŠ SLOVNÍKÁŘ					
	CHOVATEL PSU						VRCHOLY KOPCŮ ČÁSTICE ATOMU						DISTRIKT ANGL. JEČET				KLADKY (SLANG.) DAVIDŮV BRATR	
	ODEBÍRATI								LEHČENÝ BETON ZNOJE							ZN. RHENIA ŠPAŇ. MYS		
	NÁZEV NOSOVKY		Ž. JMÉNO (19.9.) ÚLOVEK					M. JMÉNO (22.2.) PREMIER VLÁDY ČSR						ALKOHOL ETIOP. SÍDLO				
◆	INIC. ZPĚVÁKA KRYLA	DRUHÝ MĚSÍC SPZ OLOMOUCE					ROLETA (Z FRANČ.) VEDE PŘES ŘEKU						ZKUŠENÍ RUSKY SVĚT					
	DOMÁCKY NIKOLA						ČS SBORMISTR NADMÍRU						HVĚZDA POPU BOHYNĚ POMSTY					
	CITOSL. ŤUKNUTÍ ZOBÁKEM						POVOZY SLOV. JMÉNO						INDONĚSKÝ OSTROV CIRKULO-VÁTI			CHEM. ZN. YTERBIA NEMOC VARLAT		
◆	KÓD BÝV. SLOV. KORUNY	SMÝŠLENKA REVIZE (ZKR.)							PODNIK V PRAZE SENA								DOMÁC. KILIÁN AKR. SOUHVĚZDÍ RAJKA	
	ZN. STRONCIA		ANGL. VÁHOVÁ JEDNOTKA ANG. ŠERÍK					KÓD SOMÁLSKA PUVODCI VLN					ČESKÝ PRÁVNÍK 19.STOL. OSTRO-VANKA TITUL PANÍ					
	SLONÍ ZUB						ANGL. NE	LIDOOP OKRSEK							INTEGR. OBLVOD			
	SPZ KARLO-VÝCH VARŮ						DRUHÁ ČÁST TAJENKY ZIRKONIUM								LETECKÁ NAVIGACE ŘÍMSKY 2004			
◆	ŘÍMSKY 99	OZN. LETADEL BULHARSKA ZN. NIOBU					OPRAVIT ANGL. ZKR. OSTROVA							INICIÁLY TUČNĚHO M. JMÉNO (19.5.)			DIVAD. TRAGIKO-MEDIE FINSKÉ SÍDLO	
	FINSKÉ JEZERO						MAĎARSKÝ FOTBALOVÝ KLUB HEKTAR							ZNEČISTĚNÍ ZKR. AMPÉRHO-DINY				
	ROZHLAS A TV KANADY						ZNIČIT OHNĚM											
◆		POMŮČKA PRO LUŠTĚNÍ: APS, ELIAB, SID, ORCHITIDA, YAREN, ZALA, OPLT, RÁZL, MION, YSAJE, ERATO, SOLIVE, CHEST, VASAS, AVIDIN					SEŘIZO-VÁČI KLAVÍRŮ											BODAVÝ HMYZ SKOTU

Správné znění tajenky z čísla 14: Procvičte své šedé buňky luštěním křížovek pro každého. Správně luštil a potřebně štěstí při losování měl Roman Tyrlik z Dobré. Blahopřejeme! Získává výhru od vydavatelství Enigma, které připravuje naši křížovku a je také vydavatelem časopisu Křížovka pro každého, jehož další číslo vychází 24. září. Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 30. září 2019 na doručovací adrese redakce nebo na e-mailu: novakova.miloslava@cmkos.cz.